నాటక పవిత్రాలు

సాయంత్రం ఆరుగంటలయింది. అంటే విశాఖపట్టణం వీధులన్నీ వింత శోభతో వెలిగిపోయ్యే సమయమన్నమాట. ఖరీదైన ప్యాంట్లు, షర్టులూ, చీరలూ వగైరా వగైరా కట్టుకొని విడివిడిగానూ, జంటలు జంటలుగాను ఉషారుగా ఉల్లాసంగా తిరిగే సమయం అది......

సూర్యారావు 'లలితా నగర్'లో ఇంటిలోంచి బయలుదేరి నెమ్మదిగా 'డాబా గార్డెన్సు'కు వస్తున్నాడు. ఆయనకు ఎప్పుడూ బస్సుకోసరం కాచుకునే అలవాటులేదు. ఈ విశాఖపట్టణంలో బస్సులు ఎంత బాగా నడుస్తాయో ఆయనకు బాగా తెలుసు! అందుకనే యాభై రెండు సంవత్సరాల వయస్సులో కూడ ఎక్కడికయినా వెళ్ళదలచుకొంటే బస్సుకోసం కాచుక్కూచోకుండా నడిచే బయలుదేరుతాడు ఎప్పుడయినా దారిమధ్యలో బస్సువస్తే ఎక్కుతాడు. అంతే.

సూర్యారావు, స్నేహితుడు రంగనాథం ఇంటిముందుకొచ్చి ఆగాడు. తలుపు వేసి ఉండటంచేత తలుపు తట్టబోయి లోపలినుంచి స్నేహితుని గొంతు తీక్షణంగా వినబడటంచేత ఆగాడు. అతని స్నేహితుడు రంగనాథం గొంతు పెద్దగా వినబడుతోంది. "......ఇన్నేళ్ళొచ్చినయ్! ఇంకా మీకు బాధ్యత ఎప్పుడు తెలుస్తుందిరా? ఈ ముసలితనంలో కూడ ఇంకా నేను ప్రాకులాడాలా! ఛీ! ఛీ!......"

సూర్యారావు తలుపు తట్టుతూ "రంగనాథం" అని పిలిచాడు.

రంగనాథం బయట కొచ్చాడు. ఆయనకు ఏభై సంవత్సరాలపైన వయస్సు ఉంటుంది. రైల్వేలో ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. ముఖం కోపంతో ఎర్రబారింది. స్నేహితుని చూసే "పదరా సూర్యం" అని తువ్వాలు భుజంమీద వేసుకొని బయలుదేరాడు. రోజూ అట్లా ఇద్దరుస్నేహితులు షికారుగా సముద్రపు తీరానికి (విశాఖపట్టణంలో సముద్రపు తీరాన్ని ఎవరైనా 'బీచ్' అంటే కాళ్ళుపాపాన వాళ్ళే పోతారు. అయినా అంతసాహసం ఎవరూ చేయరు. ఎందుకంటే సాయంత్రంవేళ పగలంతా పడ్డ శ్రమను మర్చిపోయి చల్లగా కాసేపు సుఖం అనుభవిద్దామని సముద్రతీరానికి వస్తారా, అక్కడే కొందరు మలమూత్ర విసర్జనాలు చేస్తుండటం చూస్తూ ఆసముద్ర తీరాన్ని 'బీచ్' అనగల ధైర్యసాహసాలు ఎవరికుంటయ్. పోనీ ఎలాగో అనేద్దామనుకొన్నా మనస్సు ఒప్పుకోవద్దూ) వెళ్ళి కాసేపుకూర్చుని పిచ్చాపాట మాట్లాడుకొని ఇంటికి వస్తారు.

ఇవ్వాళ ఇద్దరూ మౌనంగా పెద్దబజారు

వేమూరి సుబ్రహ్మణ్యం

గుండా నడుస్తున్నారు. వాళ్ళు రోజూ సముద్రతీరానికి పెద్ద బజారులోంచే వెడతారు. ఎందుకంటే సూర్యారావుకు పెద్ద బజారులో ఫ్యాన్సీ షాపు ఉంది. అక్కడొక అయిదు నిముషాలు ఆగి సూర్యారావు మంచి చెడ్డలు కనుక్కొంటాడు. ఇన్నేళ్ళూ సూర్యారావు స్వయంగా కొట్లో కూర్చుని వ్యాపారం సాగించాడు. సగర్వంగా చెప్పుకో దగ్గంత ఆస్తి సంపాదించాడు. ఇప్పుడు ఆయన పెద్దకొడుకు 'సత్యం' వ్యాపారం నిర్వహిస్తున్నాడు.

సూర్యారావు తన దుకాణందగ్గరకు రాగానే "రంగనాథం ఒక్కసారి లోపలికి వెడదాం రా" అని తీసుకెళ్ళాడు.

లోపలికి వెళ్ళి కొడుకును "విశేషాలేమిటి?" అని అడిగాడు.

సత్యం "ఏమీ లేవు నాన్నా" అన్నాడు. నిమిషం సేపు ఆగి తరువాత "వజ్రేంద్ర ఇండస్ట్రీస్ సంగతి....." అన్నాడు.

"ఏది? ఆ షేర్స్ కొనడమేనా? వద్దన్నానుగా?"

"ఇంకోసారి ఆలోచించండి నాన్నా. ఎంతో లాభం......"

"ఆలోచించే చెప్పాను. సరే ఇంకేమయినా ఉందా?"

"ఏంలేదు. ఆ హాండ్ బ్యాగ్స్ రాజమండ్రి వాళ్ళకే ఆర్డరిచ్చేస్తాను."

"సరే. నేను వెడుతున్నాను." ఇద్దరు స్నేహితులు మళ్ళీ నడక సాగించారు. రంగనాథం ఇంకా 'సీరియస్' గానే ఉన్నాడు.

కొంతదూరం నడిచాక సూర్యారావు కుతూహలం ఇక చంపుకోలేక "రంగనాథం, ఏమిటి తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నావ్?" అన్నాడు.

"ఆలోచించటానికేముంది? మా సుపుత్రులను గురించే. దిగులెక్కువయింది."

ఇంతలో సముద్రం దగ్గరికి చేరుకొన్నారు. మరీ అంత అసహ్యంగా లేనిచోటుచూసి కూర్చున్నారు.

"మీ సుపుత్రులనుగురించి అంత ఆలోచన ఏమిటోయ్?"

రంగనాథం జవాబు చెప్పలేదు. మళ్ళీ ఆలోచనలో మునిగిపోయేవాడే గాని మాట్లాడలేదు. మళ్ళీ ఇంకోసారి సూర్యారావు అడుగుదామని అనుకొనేలోపల రంగనాథం "అసలు ఈ సంగతి నీతో సంప్రదించి నిశ్చయించుకొందామనే ఎన్నిరోజులనుంచో అనుకొంటున్నాను" అన్నాడు.

"ఏ సంగతి?"

"అదే. అంతా వివరంగా చెబుతాను కదా" అంటూ రంగనాథం మళ్ళీ రెండు నిముషాలు మౌనం వహించాడు.

స్నేహితుని ఇంతగా బాధించే సమస్య ఏమిటో సూర్యారావుకు అర్థంకాలేదు. నిన్నటిదాకా నిశ్చింతగా కనిపించాడే! ఈ ఇరవై నాలుగు గంటల్లో వీడిని ఇంతగా తికమకపర్చిన సమస్య ఏమిటి?

"మా సుపుత్రులను తలుచుకొంటూంటే దిగులుతో ఒక్కోసారి అన్నంకూడ సయించడం లేదురా". చివరికి తన మనోవ్యథకు మూలకారణం బయటపెట్టాడు రంగనాథం.

ఆయనకు ఇద్దరు కొడుకులు, ఒక కూతురు ఉన్నారు. కూతురికి పెళ్ళిచేసి అత్తవారింటికి పంపాడు. పదేళ్ళక్రితమే భార్యపోతే ఆయన విధవ చెల్లెలు వచ్చి ఆయన సంసారాన్ని గడుపుతోంది...

నాటక ఫలితాలు

"ఇన్నాళ్ళూ లేని దిగులు ఇప్పుడు అకస్మాత్తుగా ఊడి పడిందా ఏమిటి?" అన్నాడు సూర్యారావు.

"ఇన్నాళ్ళూ లేకేం? కాకపోతే కడుపు చించుకొంటే కాళ్ళ మీద పడుతుందని నీతో ఎప్పుడూ అనలేదు".

"అంత దిగులుపడాల్సిం దేముందిరా? చక్కగా చేతికందొచ్చారు. ఏదో ఇంటర్ దాకా చదువుకొన్నారు. రేపో ఎల్లుండో ఏదో ఉద్యోగం చెతుక్కొంటారు. నీ జీవితం నిశ్చింతగా గడిచిపోతుంది."

"ఆఁ! నిశ్చింతగా గడిచిపోతుంది? ఆ యోగమే ఉంటే నాకీ దిగులెందుకు? ఇద్దరూ ఎదిగొచ్చారా? పెద్దాడికి ఇరవై మూడు, రెండోవాడికి ఇరవై ఒకటి వయస్సు. అయినా. ఇంటర్ తప్పారా? చదువుదామనే ధ్యాస ఇద్దరిలో ఎవరికీ లేదు. ఏదో నా పోరుమీద ఆ పరీక్షకు కట్టారు. మొన్న రాత్రి ఏదో దీక్షగా చదువుతూంటే నాకు కొంచెం ఆశ్చర్యంవేసి దగ్గరికివెళ్ళి చూశాను. పెద్దవాడేమో, "హౌ టు ప్లే క్రికెట్", రెండోవాడు "హరిశ్చంద్ర" నాటకం చదువుతున్నారు. వాడికి క్రికెట్ పిచ్చి, వీడికి నాటకాల పిచ్చి బాగా పట్టింది. వాడు ఎప్పటికయినా ఇండియాకు క్రికెట్ కెప్టెను అయి తీరుతాడుట. వీడు సరేసరి అంతర్జాతీయ నటుడైపోతాట్ట... "

"పోనీ వాళ్ళను ఆ లైన్సులో ఎంకరేజ్ చెయ్యరాదూ?"

"నిజమే చెయ్యొచ్చు కాని మన పరిస్థితి ఏమిటి? ఏ కారణంచేతనయినా నాకు రెండు నెలలు జీతం రాదనుకో, ఇంట్లో కుస్తులుండటమో, అప్పులు చేయటమో చేయాలి. అప్పటికీ నేను ఎంతో చెప్పాను—ఉద్యోగాలు చేసుకొంటూనే మీ టార్గెట్ కోసరం ప్రయత్నం చెయ్యండి అని. ఊహూఁ! అలాకాదుట. ఉద్యోగాలు చేస్తే జీవితమే నాశనంట. ఇక చెప్పు. మొన్న రైల్వేలో ఏదో చిన్న ఉద్యోగాలకు ఖాళీలొస్తే ఇద్దరిచేత అప్లికేషన్ పెట్టించి ఆఫీసరుతో చెబితే ఆయన అట్లాగే అన్నాడు. కాని వీళ్ళు ఇంటర్వ్యూకే రాలేదు, ఏమిట్రా అంటే ఇద్దరూ చెరొక కారణం చెప్పారు. ఆమధ్య ప్రావిన్షియల్‌లో ఏవో టెంపరరీ ఖాళీలొస్తే మా స్నేహితు డొకడు ఇప్పిస్తానని ఇద్దరినీ తీసికెళ్ళాడు. ఇంటర్వ్యూలో ఆ ఆఫీసరు పెద్దవాడిని ఏదో అన్నాడుట. దాంతో వీడు సరాసరి బయటికొచ్చి రెండోవాడిని వెంట వేసుకొని ఇంటికొచ్చాడు..." రంగనాథం చెప్పటం రెండునిమిషాలు ఆపి కొంచెం ఊపిరి పీల్చుకొన్నాడు.

సూర్యారావు మౌనంగా వింటున్నాడు. ఇన్నాళ్ళూ తనతో ఒక్క విషయం కూడ చెప్పకుండా రంగనాథం మనస్సులో ఎట్లా దాచుకొన్నాడా అని కొద్దిగా ఆశ్చర్య పోయాడు.

"ఇద్దరిలో ఎవరూ సంసారంలో ఏసంగతీ పట్టించుకోరు. మొన్న కోమటి కొట్లోంచి సామానులు తీసుకురమ్మని చెప్పి ఆఫీసు కొచ్చాను. నన్ను అటుపోనిచ్చి, వాళ్ళ త్తయ్యకేదో మాయమాటలుచెప్పి ఇద్దరు తేవటం మానేశారు. పాపం అదేమో కావలసినవి ఇరుగుపొరుగు ఇళ్ళల్లో అప్పుతెచ్చి వంట చేసింది. నేను ఇంటికొచ్చి ఏమిరా అంటే ఇద్దరు చెరొక కారణం చెప్పారు. ఏమంటాను చెప్పు? నా అంత అయ్యారు. పైగా పెద్దవాడికి పెళ్ళయి కోడలు కాపురానికొక్కడ వచ్చింది. ఇంకా బాధ్యత అంటూ తెలియదు. ఇదివరకు నాకు తెలియకుండా కోమటికొట్లో గుడ్డలు తీసుకొని ఖాతా రాశారు. ముందుగా చెబితే ఒప్పుకోనేమోనని చెప్పలేదుట. నల్భై రూపాయలు, జీతంలోంచి ఇచ్చుకోవాల్సొచ్చింది. ఇంతకీ చొక్కాలు లాగులు లేక కాదు. వాడికి క్రికెటు డ్రస్సు, వీడికి సాంఘికనాటకాల్లో వేసుకోడానికి పంచెలు కావాల్సి వచ్చినవట! ఇక గట్టిగా కోప్పడటానికి మనస్సు పీకుతుంది. తల్లిలేని పిల్లలు. వీళ్ళకు బాధ్యత తెలిసొచ్చేది ఎప్పుడా అని మనస్సులో బాధ ఒకటి. సతమతమైపోతున్నాననుకో."

"ఎందుకంత బాధపడతావ్? తప్పనిసరి అయితే వాళ్ళకే బాధ్యత తెలుసొస్తుంది. అప్పుడు వాళ్ళంటవాళ్ళే చక్కబడతారు" అన్నాడు సూర్యారావు.

"ఎప్పుడు బాగుపడతారు? నేను 'హరీ' అంటే 'తప్పనిసరి' అనేది వాళ్ళకు అప్పుడు ఏర్పడుతుందేమో?"

"ఛీ! ఛీ! అవేం మాటలు రంగనాథం?"

"నిజం! సూర్యం! ఇన్నిరోజులూ నీతో ఏమీ చెప్పలేదు. పైకి ఏ చీకు చింతా లేనివాడిలాగా కాలం గడుపుతున్నా నన్నమాటే గాని మనస్సులో వీళ్ళను గురించి ఎంతగా కుమిలిపోతున్నానో నీకు తెలియదు. పెరిగొచ్చిన కొడుకులు చేతికందివస్తే తండ్రికి అంతకంటే కావలసిందీ, సంతోషమైనదీ ఏముంటుంది చెప్పు? మా పరిస్థితులు నీకు తెలుసు కదా? రేపొక వేళ నేను హఠాత్తుగా కళ్ళు మూస్తాననుకో, ఈ ఇద్దరి గతి ఏమిటి? అయినా ఇంత వయస్సు వచ్చినా బాధ్యత తెలుసుకోకపోవటం ఎంత సిగ్గుచేటు ...అందుకే వీళ్ళకు బాధ్యత తెలియ చెప్పాలని నిశ్చయించుకొన్నాను."

"ఇంకేం? వాళ్ళకు నయానో భయానో తెలియచెప్పు."

"లాభంలేదు. ఎన్నిరకాల చెప్పానో నీకు తెలియదు. ఇక వాళ్ళను ఇంటిలోంచి వెళ్ళగొడితే, కొంతకాలం సానాగడ్డి తింటే అప్పుడు కళ్ళు తెరవొచ్చు. అయినా తల్లిలేని వాళ్ళను అనాథలుగా చేయటానికి మనసొప్పటంలేదు. అందుకే ఒక నాటకం ఆడి వాళ్ళకు బాధ్యతలు తెలిసివచ్చేటట్టుగా చేయాలని నిశ్చయించుకొన్నాను."

"అంటే..."

"అంటే, నేను కొన్నాళ్ళు వాళ్ళకు దూరంగా ఉంటాను..."

"వాళ్ళను అనాథలను చేస్తావన్న మాట......"

"అదికాదు చెప్పేది పూర్తిగా విను. ఎన్నిరోజులనుంచో నా ప్లాను ఎట్లా అమలులో పెట్టడమా అని ఆలోచించాను. ఇప్పుడు అవకాశం వచ్చింది. నన్ను ప్రమోషన్‌మీద నాగపూర్ ట్రాన్స్‌ఫర్ చేశారు. మొదటిలో అంతదూరం వెళ్ళటం ఎందుకులే వద్దని రాసిద్దామనుకొన్నాను. ఇప్పుడు ఇదీ మంచికేననిపిస్తోంది. మా చెల్లెలితో నా ప్లాను చెప్పి, దాన్ని ఒప్పించి మెల్లిగా దాన్ని తీర్థయాత్రలకు పంపించేస్తాను. మా నౌకరులకు తొందరగా వచ్చేస్తానుగా' అని చెప్పి నేనొక్కడినే నాగపూర్ వెడతాను. అక్కడినుంచి నెలనెలా బొటాబొటీగా డబ్బు పంపుతాను. దాంతో వీళ్ళకు తమ సరదాలు తీరక, తమంతట తాము సంపాదించే అగత్యం తెలిసొస్తుంది. ఏమంటావ్?"

"తెలిసొస్తుందని నమ్మకం ఏమిటి? నువ్వు లేకపోవడంతో వీళ్ళు ఇంకా ఇక్కడ విచ్చలవిడిగా తిరుగుతూ అప్పులు చేసేస్తే అవన్నీ నీకు చుట్టుకోవా? అప్పుడు వీళ్ళు ఇంకా నాశనం కారా?"

"నీకొచ్చిన అనుమానాలే నాకూ వచ్చినయ్. వీళ్ళకు అప్పుఇచ్చే దాత ఎవడు? వాళ్ళు అడిగితే నువ్వు ఇవ్వకు. మా ఖాతా

ఉపాధ్యాయుడు — పంచవర్ష ప్రణాళిక ప్రధానోద్దేశ్యం ఏమిటిరా?

గోపీ—ఏడాదికి ఒక వర్షం కన్న అధికంగా కురవకుండా చూడడం సార్!

—'రాజు' (ఏలూరు)

కొట్టులో అప్పు ఇక ఇవ్వవద్దని చెప్పేశాను. కోడలు ఉంది కనుక సంసార బాధ్యతలు నెత్తిన వేసుకోక తప్పదు. డబ్బు ఉండదు కనుక వీళ్ళు సరదాలు తీరక ఇబ్బందులు పడి, అప్పుడు ఎవరి కాళ్ళమీద వాళ్ళు నిలబడటం ఎంత మంచిదో, వాళ్ళకు వాళ్ళ ఆస్తులకు ఎంతమంచిదో తెలిసొస్తుంది."

"అయితే వాళ్ళు ఇక్కడ ఇబ్బందులు పడుతూండటం నీకిష్టం అన్నమాట."

"అదేమిట్రా అట్లాగంటావ్?"

"లేకపోతే ఏమిట్రా? వాళ్ళకు ఏదో రకంగా నచ్చచెప్పి దార్లోకితీసుకురావటం మాని ఇట్లా అవస్థలపాలు చేస్తావా?"

"నీకేం? నీకొడుకు లందరు చేతికందొచ్చారు కనుక నీకు ఇటువంటిసమస్యరాలేదు. నాబాధ నీకేం తెలుసు? వాళ్ళకు ఎన్ని రకాలుగా చెప్పాను? ఈపద్ధతి అవలంబించటానికి నా మనస్సు ఎంత కొట్టుకులాడుతుందో నీకు తెలియదు. కాని తప్పదు. వాళ్ళ మేలుకోసే ఇట్లా చేయవలసివస్తోంది...పోనీ, వాళ్ళు కష్టపడి చదువుకొంటూంటే ఏ అప్పు చేసో చదివించేవాడిని. అదీలేదు. ఆ క్రికెట్ పిచ్చి, నాటకాలపిచ్చి వాళ్ళను చెడగొట్టెనయ్. ఆర్ట్సు, స్పోర్ట్సులలో ఆసక్తి ఉండటం మంచిదే కాదనను. కాని అవి మనజీవితానికి ఆటంకం కలుగచేయకూడదు. మధ్యతరగతి కుటుంబీకులు ఎవరిపొట్ట వాళ్ళు పోసుకోకపోతే, వీళ్ళకళలు గమనించి ప్రోత్సహించి పోషించేదాత ఎవడున్నాడు చెప్పు?"

అప్పటికి రాత్రి ఎనిమిదికావస్తోంది. సూర్యారావులేచాడు. రంగనాథం అతనితో పాటులేచాడు. ఇద్దరూ ఇళ్ళకు బయలుదేరారు. "సరే నీఇష్టం. ఇంకోకసారి బాగా ఆలోచించుకో! అంతకంటే నేను చెప్పగలిగింది ఏమీలేదు" అన్నాడు సూర్యారావు రంగనాథాన్ని వదలిపెడుతూ.

*　　　*　　　*

సూర్యారావు ఇంటికెళ్ళేసరికి ఎనిమిదిన్నరయింది. ఇంటిల్లిపాది, భోజనాలు చేయకుండా ఆయనకోసం కాచుకూర్చున్నారు.

సత్యం తండ్రినిచూడగానే "ఇంతఆలస్యమయిందేం నాన్నా ఈవేళ?" అని అడిగి జవాబుకోసం నిరీక్షించకుండా తల్లినుద్దేశించి "అమ్మా ఇక అన్నాలు పెట్టవే నాన్న వచ్చారు" అన్నాడు.

ఆ ఇంట్లో తప్పనిసరిఅయితేతప్ప అందరూ కలిసి భోజనాలు చేయటం అలవాటు. సూర్యారావు ఈ నియమం పాటిస్తాడు. అందుకని కొడుకులు ముగ్గురు ఎవరిష్టం వచ్చినట్లు వాళ్ళు భోజనాలుచేసి తమతమపనులకు పోవటం జరగదు.

భోజనాలదగ్గర రెండో కొడుకు గోపాలం మెల్లిగా "నాన్నా నాసంగతి ఏమాలోచించారు?" అన్నాడు.

టాటావారి
ఒడికోలోన్ మరియు
ఒడికోలోన్ సబ్బు

ముట్టుకుంటే
మంచుముద్ద

టాటా ఉత్పత్తి

సూర్యారావు తలఎత్తకుండా అన్నం తింటూనే "ఏసంగతిరా?" అని అడిగాడు.

"అదేనాన్నా, ఆకంపెనీ బ్రాంచి మేనేజరు ఉద్యోగం......" గోపాలం బి.ఎ అయిపోయిన తరువాత సెంట్రల్ గవర్నమెంటులో పనిచేస్తున్నాడు. ఇప్పుడు ఒక పెద్దకంపెనీ తెనాలిలో బ్రాంచిపెడుతూంది. దానికి మేనేజరు ఉద్యోగం, రెండు వేల రూపాయలు డిపాజిట్టు కట్టగలిగితే దొరుకుతుంది. ఆ రెండువేలు ఇమ్మని తండ్రిని నాలుగురోజుల క్రితం అడిగాడు. అప్పుడు సూర్యారావు "ఆలోచించి చెబుతాలే" అన్నాడు. ఆసంగతే గోపాలం ఇప్పుడు గుర్తుచేశాడు.

"నేను ఆలోచించి చూశానురా. ఇప్పుడు చేస్తున్న ఉద్యోగం వదులుకొని ఇందులో దిగటం-అందులో రెండువేల రూపాయలు డిపాజిట్టు కట్టటం-నాకేమీ నచ్చలేదు."

"అదికాదు నాన్నా. డిపాజిట్టు మనకు మళ్లీ వడ్డీతోసహా వచ్చేదేగదూ? అదీకాక మూడొందలు జీతం..."

"ఎంతయినా కానీరా, ఈ ప్రయివేటు కంపెనీలను నమ్మటం నాకు ఇష్టం లేదు. రేపు దివాళాతీసిందంటే, ఆ రెండు వేలూ దక్కవు. నీఉద్యోగం సరేసరి."

ఇంతలో ఆయనభార్య సత్యవతి కొడుకు తరఫున "వాడు అంత ఆశగా అడుగుతూంటే ఒప్పుకోరాదుటండీ - వాడి అదృష్టం ఎట్లా ఉందో ఎవరుచూశారు?" అని 'రికమెండ్' చేసింది.

"నీకు తెలియదు నువ్వూరుకో" అని సూర్యారావు భార్యను కసురుకొన్నాడు.

ఆవిడ మరి మాట్లాడలేదు.

"నాన్నా......" అని గోపాలం ఇంకా

నాటిక ఫలితాలు

ఏదో చెప్పబోతూంటూంటే సూర్యారావు మధ్యలోనే "నాకు ఇష్టంలేదురా. అంతకంటే మీ డిపార్టుమెంటులోనే టెస్టులు ప్యాసయితే ఆ మూడొందలు గవర్నమెంటే ఇస్తుంది. కష్టపడి చదువు. అంతే" అని నిశ్చయంగా చెప్పాడు. గోపాలం మళ్లీ నోరెత్తలేదు.

ఆరాత్రి పడుకోబోయేముందు సూర్యారావుకు రంగనాథం విషయం గుర్తుకొచ్చింది. "పాపం! మానవుడు! ఎంత కుమిలిపోతున్నాడో. వాడిమాటల్లోనే మనస్సులోబాధ తెలుస్తోంది......కొడుకులు చేతికందొచ్చి తండ్రిమాట తు. చ. తప్పకుండా పాటిస్తూంటే కలిగే సంతోషం అనుభవించిన నాబోటివాడికే తెలుస్తుంది. నాకు మరే దిగులూ లేదు. పెద్దవాడు ఆ కొట్టు మీదే జీవితం గడిపేస్తాడు. వాడిదిగుల్లేదు. రెండోవాడు బి. ఎ. అయిపోయిందిగా. ఈ ఉద్యోగంలోనే పైకివెళ్లి ఎప్పటికయినా ఆఫీసరు అయిపోతాడు. మూడోవాడిని ఈ ఇంటర్ కాగానే ఆనర్స్‌లో చేర్పిస్తాను..." ఇట్లా ఆలోచించుకొంటూ నిద్రపోయాడు సూర్యారావు.

తెల్లవారింది. తెల్లవారకమునుపే సూర్యారావు ఇంట్లో అందరూ లేస్తారు. సూర్యారావు నాలుగున్నరకే లేస్తాడు. అయిదున్నర తరువాత ఎవరయినా నిద్రపోతూంటే ఊరుకోడు. అందుచేతనే పుట్టింట్లో ఏడున్నరదాకా నిద్రలేచే అలవాటు లేకపోయినా గోపాలం పెళ్ళాం లలిత కాపురానికొచ్చాక తెల్లవారుఝామునే నిద్రలేవటం అలవాటు చేసుకొన్నది.

ఆరుగంట లయింది. అప్పటికే సూర్యారావు స్నానంచేసేసి జపం చేసుకొంటున్నాడు. ఆయన మూడో కొడుకు మురళి వచ్చి "నాన్నా సబ్బు అయిపోయింది" అన్నాడు.

సూర్యారావు జపంలో ఉండి మాట్లాడలేదు. పావు గంట అయిన తర్వాత కళ్ళు తెరిచి కొడుకును చూచి "ఏమిటిరా" అని అడిగాడు.

"సబ్బు అయిపోయింది నాన్నా."

"అదేమిట్రా పదిరోజులకే అయిపోయిందా? ఇట్లా అయితే సంసారం బాగుపడినట్టే. ఇక సబ్బులు మానేసి అందరూ కుంకుడుకాయలు రుద్దుకోండి" అంటూ లేచి స్టోరురూము తాళంతీసి సబ్బుతీసి కొడుక్కు ఇచ్చాడు. 'హోల్ సేలు'గా కొంటే చవుకగా వస్తాయి కనుక ఆయన ఇంట్లోకి కావలసిన ఎక్కువ కాలం ఉన్నా పాడయిపోని వస్తువులు ఒక్కసారే కొనేసి స్టోరులో పడేస్తాడు. ఏది అయిపోయినా తాళం తెరచి ఇస్తూంటాడు.

ఎనిమిది గంటలయింది. కొట్టు తీయటానికి వెళ్ళబోతూ సత్యం తండ్రి దగ్గరి కొచ్చి "అయితే షేర్లు అక్కరలేదని చెప్పేస్తాను" అన్నాడు.

"ఊ" అన్నాడు సూర్యారావు.

"ఇంకొకసారి ఆలోచించి చూడండి నాన్నా. ఆషేర్లు కొంటే మంచి లాభం..."

"అటువంటివి మనకొద్దులేరా. వద్దనిచెప్పు."

సత్యం వెళ్లిపోయాడు.

తొమ్మిదిన్నరయింది. ఆఫీసుకు వెళ్ళబోతూ గోపాలం సూర్యారావుదగ్గరికొచ్చి

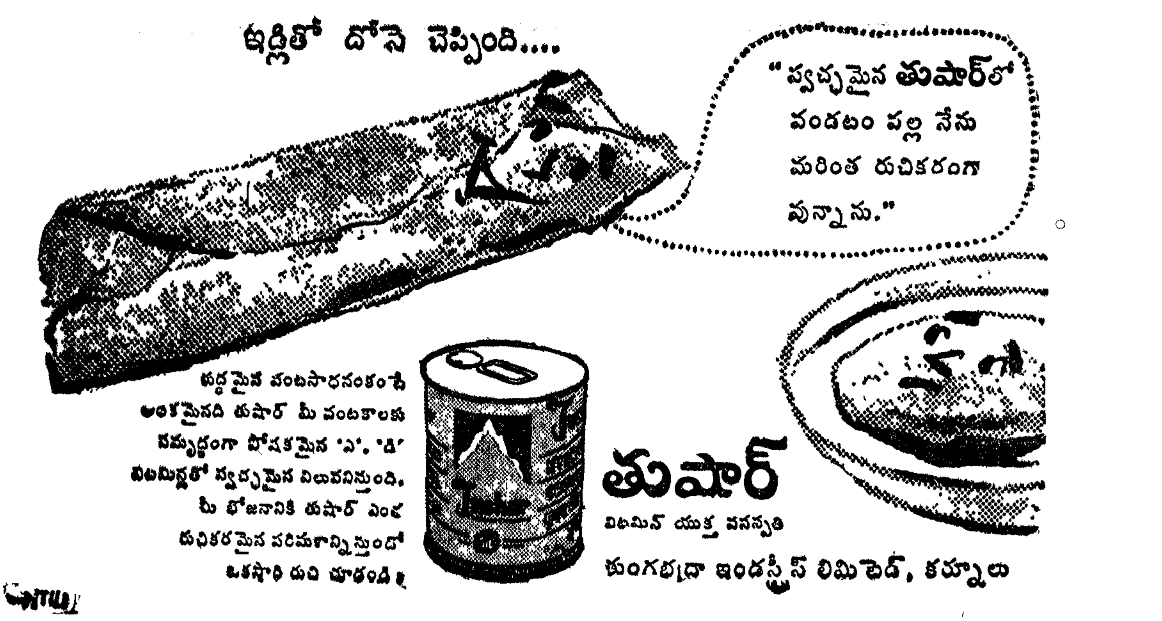

"నాన్నా ఓ అయిదు రూపాయలు ఇవ్వు" అన్నాడు.

"అదేమిట్రా కర్చుకోసం అట్టేపెట్టుకొన్న పది రూపాయలు అయిపోయినయ్యా. ఇంత దుబారాగా ఖర్చు పెడితే ఇక అయినట్టే! జాగ్రత్తగా ఖర్చు పెట్టటం నేర్చుకో వరూ? ఇదిగో ఈ రెండూ ఉన్నయ్ తీసికెళ్ళు".

గోపాలం రెండు రూపాయలు తీసి కెళ్ళాడు. ప్రతి నెలా జీతం రాగానే, సూర్యారావు అతడి నెలసరి ఖర్చుకు పది రూపాయలు పోను మిగిలిందంతా తీసుకొంటాడు........

సాయంత్రం అయింది. ఎప్పటిలాగానే రంగనాథం, సూర్యారావు షికారుగా వెళ్ళి సముద్రపు తీరాన కూర్చున్నారు. రంగనాథం "అంతా ఏర్పాటు చేసుకొన్నాను సూర్యం. యివ్వాళ ఏడో తారీఖుకదూ? పన్నెండో తారీకు రాత్రి బయలుదేరి నాగపూర్ వెడుతున్నాను. పదకొండు రాత్రికి మా చెల్లెలును తీర్థయాత్రలకు పంపుతున్నాను" అన్నాడు.

"అదేమిటి రంగనాథం! అంత మించుకు పోయిందేముంది ఇప్పుడు? నీ తరహా చూస్తే సరదాగా ఏదో ఆట ఆడుతున్నట్టుగా ఉంది" అన్నాడు సూర్యారావు ఆశ్చర్యంతో.

"మించుకుపోవటానికి ఇందులో ఏముంది? ఎటూ నిన్న మనం అనుకొన్నది చెయ్యాలనే నిశ్చయించుకొన్నాను. ఆ ప్రకారం చేయాలంటే నాగపూర్ లో పధ్నాలుగో తారీకు ఛార్జీ తీసుకోవాలి. అందుకనే ఈ ఏర్పాటంతా.. .. నేను నాగపూర్ లో ఒక్క నెలకంటే ఎక్కువ ఉండననీ, అందు చేత సంసారం అంతా కదల్చటం ఎందుకు నేనొక్కడినే వెడతానని మా సుపుత్రులకు నచ్చచెప్పాను. కాకపోతే నా అంచనా ప్రకారం ఆరు నెలలయినా వీళ్ళను ఇట్లా వదలి పెడితేకాని వీళ్లు బాగుపడరు. పన్నెండో తారీకేగదూ ప్రయాణం? ఈ వేళ నీతో చాలా సంగతులు మాట్లాడాలి......"

2

పన్నెండో తారీకు వచ్చింది. రంగనాథం వెళుతున్నాడని రాత్రి సూర్యారావు తొందరగా భోజనం చేసి ఇంట్లో చెప్పి స్టేషనుకు బయలుదేరాడు. ఆయన స్టేషనుకు వెళ్ళేటప్పటికే, రంగనాథం, ఆయన ఇద్దరు కొడుకులూ రామారావూ, సీతాపతీ వచ్చి స్టేషనులో తయారుగా ఉన్నారు. సూర్యారావు స్నేహితుని కొడుకుల్ని చూసి "ఏమోయ్ కులాసా?" అని పలుకరించాడు.

"ఆ" అన్నారు ఇద్దరూ, అయితే ఎవరి ముఖంలో సంతోషం లేనేలేదు.

నలుగురు కాసేపు మాట్లాడుకొన్న తరువాత సూర్యారావును పక్కకు తీసుకువెళ్ళి రంగనాథం "నేను చెప్పిన పాయింట్లు అన్నీ గుర్తున్నయ్ కదూ? నేను ఎందుకు వెడుతున్నానో, ఎంత కష్టంగా వెడుతున్నానో గుర్తుంచుకో...వాళ్లు డబ్బు అడిగితే ఇవ్వకు. వాళ్లు బాగుపడటానికి అవసరమయిన పనికి ఖర్చు పెట్టాలంటే మటుకు ఇవ్వు. ఎంత ఇచ్చావో నాకు రాస్తే నేను నోటురాసి పంపిస్తాను. అంతేకాని వాళ్లు జాలిగా అడిగితే నువ్వు అప్పు ఇవ్వకు. వాళ్ళకు ధైర్యం కోసం ఏదయినా అవసరంవస్తే నిన్ను అడగమని చెప్పాను. అంతే. నేను చెప్పినవి గుర్తున్నయ్ కదూ. కొంచెం వాళ్ళను కనిపెట్టుకొని ఉండు. అదిగో బండివచ్చింది" అన్నాడు.

బండివచ్చింది. ఇక రెండు నిమిషాలకు బయలుదేరుతుందనగా రంగనాథం ఎక్కి కొడుకులతో "జాగ్రత్తరా ఒక్క నెలరోజులేగా. ఇల్లు జాగ్రత్త. ఫస్టుకు డబ్బు పంపిస్తాను. ఇంట్లోకి కావలసినవి కొనండి. వేళకు ఇంటికి వెడుతూండండి. కోడలినిమటుకు ఇబ్బంది పెట్టకండి. అంతగా ఏదయినా అవసరంవస్తే సూర్యారావును సహాయం అడగండి. తెలిసిందా" అన్నాడు. ఆయన గొంతు కొంచెం గాద్గదికంగా తయారైంది..

"అట్లాగే లేనాన్నా. నువ్వుమటుకు నెల తిరిగేసరికి వచ్చెయ్యాలి తప్పకుండా" అన్నాడు రామారావు. అతడి గొంతు బొంగురు పోయింది. కళ్ళనీళ్ళు బలవంతంగా ఆపు కొంటున్నాడు. సీతాపతీ అంతే.

"తప్పకుండా వచ్చేస్తానుకదూ."

బండి కదిలింది. "సూర్యం వెళ్ళొస్తారా. రామూ, సీత వెళ్ళొస్తాను. జాగ్రత్త" రంగనాథం పెట్టె లోపలికెడుతూ ఉత్తరీయంతో కళ్లు తుడుచుకొన్నాడు.

రామారావు, సీతాపతి ఇద్దరు ఇంటికి వెళ్ళాక, సూర్యారావు, ఇంటికివస్తున్నాడు. అప్పుడు రాత్రి తొమ్మిదిన్నర, అయిఉంటుంది. సూర్యారావు ఇల్లు గోడ్డు మీదికే ఉంటుంది. ప్రహారీగోడకూడలేదు. మూడేళ్ళక్రితం చవకగా వస్తోందని కొనేశాడు. సూర్యారావు ఇంటికి వచ్చి పరధ్యాన్నంగా వరండాలోకొచ్చి సరాసరి తలుపు తట్టబోయి చటుక్కునఆగాడు. ఎడమపక్క గదిలోంచి ఏవో మాటలు మెల్లిగా వినపడుతున్నయ్. ఆ గది ఎవరూ ఉపయోగించుకోరు. ఎవరిగదులు వాళ్ళకున్నయ్. ఇప్పుడు అందులోంచి మాటలు ఏమిటా అని సూర్యారావు మెల్లిగా తలుపు దగ్గరికెళ్ళి నుంచున్నాడు. లోపల పెద్దకొడుకు సత్యం, రెండోకొడుకు గోపాలం మాట్లాడుకోవటం విన్పించింది.

".. నువ్వుచెప్పింది అక్షరాలా నిజమే అన్నాయ్. నాన్నకు ముసలితనం పైబడ్డ కొద్దీ చాదస్తం ఎక్కువౌతోంది. ప్రతిదానికీ వంకలు పెట్టడమే. ప్రతిదీ కాదనటమే."

సూర్యారావు నిర్ఘాంతపోయాడు. తనగోపాలమేనా ఇట్లా అంటోంది?...

"ఏంచేస్తాం గోపీ? పెద్దవాడు అని ఆయన చెప్పేదానికల్లా "ఊ" కొట్టడమే. మనం ఎంత

నారసింహ లేహ్యాం
బంగారుతో చేరినది మేహము,
రక్తాశ నివృత్తిపవ్వారా హరించి
బలము రక్తవృద్ధికల్గించును 40 తు
పట్టి రు. 3-8-0 పోస్టేజి రు.1-1-0
పి. సి. వి. అండ్ కంపెనీ ఆయుర్వేద వమాజం,
పెరిచేడు (PO) నెల్లూరుజిల్లా

అందమునకు
ఆరోగ్యమునకు
వసంత్
చందన
సబ్బు

వసంత్ సోప్ వర్క్సు లిమిటెడ్,
వసంత్ నగర్ & మదరాసు.

RATNAM'S N-OIL
అంగవరములు బలహీనత చెంది, చిన్న దనమునో తిరిగి యథాప్రకారం అయి పూర్తి సౌఖ్య మనుభవించుటకు 50 సం॥ ప్రఖ్యాతి కలది. 1 సీసా రూ. 10 లు వి. పి. 1-4-0 కావలసినవారు ముందుగా 1-4-0 పంపేది. ఇంగులో స్పెషల్ రకం అర్జంటుగుణమునకు రూ. 25-0-0 లు.
డాక్టర్. రత్నం సన్స్, (Estd 1904)
ములక పేటబిల్డింగ్స్, ఆజంపురా మార్కెట్ వద్ద, హైదరాబాద్ 24 A. P

సర్వ గర్భాశయ వ్యాధులను పోగొట్టి, ఆరోగ్యముగ సంతానము కలుగజేయును. అన్నిచోట్ల దొరకును. సీసా 2-8-0

కృష్ణా లేబరేటరీ బెజవాడ

చెప్పినా వినిపించుకోడు కదా! తానుపట్టిన కుందేటికి మూడేకాళ్ళంటాడు" అన్నాడు సత్యం.

"రోజురోజుకు ఈయన చాదస్తం ఎక్కువౌతోందేకాని తగ్గటంలేదు. మున్నమటుకు మొన్న ఎటువంటి ఛాన్స్ తప్పిపోయింది? రెండువేలు డిపాజిట్టు కట్టిఉంటే నిక్షేపం లాంటి అయిదొందల ఉద్యోగం వచ్చి ఉండేది. డిపాజిట్టు కట్టటమేగా? ఆ డబ్బు మళ్ళీ మనకు ఎప్పటికయినా తిరిగొచ్చేదేగా? ససేమిరా ఇవ్వనన్నాడు..."

"నాకూ అంతేగా? ఆః షేర్లు తీసుకొంటే ఎంతబాగుండేది? ఎన్ని విధాల చెప్పాను. ఊహుఁ! ఆయన బుర్రలోకి ఎక్కుతేగా? పైగా గట్టిగా అడిగితే కోపం. నోటికొచ్చినట్టు అంటాడు......"

"వీళ్ళు పెరిగారే, వీళ్ళమాట కొంచెం విందామనే ఆలోచనే లేదు. ఛీ! ఛీ! రోజు రోజుకూ మనిషంటే విసిగెత్తిపోతూంటే.."

సూర్యారావుకు వళ్ళు తెలియనంత కోపం వచ్చింది. వీళ్ళు తన కొడుకులేనా? ఆ మాట్లాడేదంతా తననుగురించేనా? ఛీ!-ఛీ! ఎంతనీచులు! తలుపును ఒక్క తన్ను తన్ని ఇద్దరిని జుట్టుపట్టుకొని బయడికీడ్చి ఇంట్లోంచి వెళ్ళగొడదామన్నంత కోపం వచ్చింది. ఆ కోపంలో అంతపనీ చేసేవాడే. ఇంతలో వసారా తపులు తెరుచుకొని సత్యవతి బయటికొచ్చింది. తలుపులు తెరుచుకోవటం చూసి సూర్యారావు చటుక్కున ఇటు వచ్చేశాడు.

సత్యవతి భర్తను చూసి "ఇంతసేపయిందేమండీ? ఇంకా రాలేదని గాభరా పడుతున్నాను" అంది.

సూర్యారావు "ఇదుగో ఇప్పుడే బండి వెళ్ళిందా? ఇటు వస్తున్నాను" అన్నాడు నీరసంగా...

ఇంతలో పక్కగది తలుపులు తెరుచుకొని సత్యం, గోపాలం వచ్చారు.

"అదేమిటినాన్నా ఇంతఆలస్యం అయింది ఎందుకని? బండి లేటా?" అన్నాడు సత్యం...

"బండి వెళ్ళిపోగానే ఏ రిక్షాలో నేనా రాకపోయ్యారా" అన్నాడు గోపాలం.

సూర్యారావు కొడుకులను అసహ్యంతో ఒకసారి చూసి ఎవరికీ ఏమీ చెప్పకుండా లోపలికి వెళ్ళాడు.

ఆరాత్రి సూర్యారావుకు నిద్రపట్టలేదు. మనోహరమయిన తోటను పెనుతుఫాను నాశనం చేసినట్టుగా ఆయన మనస్సు అల్లకల్లోలమయింది. తనకొడుకులు—సత్యం, గోపాలం-ఇంత ఛండాలురా? తనమీద వాళ్ళకుగల అసలు ఉద్దేశ్యాలు ఇవేనా?... అసలు ఈ ఇంటిలో వీళ్ళెవ్వరేనా? అందరూ

నాటక ఫలితాలు

ఇంతేనా?...ఏమో ఎవరుచూశారు? తన వెనకాల ఎవరెన్ని పన్నాగాలు, తనమీద ఎంతెంత నీచంగా చర్చించుకొంటున్నారో?...ఛీ! తనదగ్గర ఎంత నమ్రతగా ఉంటున్నారో?...'చివరికి వీళ్ళనిజస్వరూపాలు ఇవేనా? నా పరోక్షంలో వీళ్ళుఆడే నాటకాలు పసికట్టటం ఎలా? ఏంచేస్తే తెలుస్తుంది?' ఆయన మెదడు అల్లకల్లోలమయిపోయింది...అర్ధరాత్రిదాటాకసూర్యారావు ఏదో నిశ్చయానికొచ్చి అల్లాగే నిద్రపోయాడు.

తెల్లవారింది. సూర్యారావు ఇంటిలో అందరూ లేచారు. సూర్యారావు ముఖంకడుక్కోవటం అయిపోయినా బావిదగ్గరేనిల్చుని ఏదో ఆలోచిస్తున్నాడు. సత్యవతి భర్త పరధ్యాన్నంచూసి కొంచెం ఆశ్చర్యపడ్డది. రోజూ తెల్లవారుఝామున లేచింది మొదలు ఎనిమిదిగంటలకు పూజఅయ్యేవరకు యంత్రంలాగా చకచకా అన్నిపనులు చేసుకొనేవాడు. ఈ వేళ ఎందుకింత ఆలోచిస్తూ కాలక్షేపం చేస్తున్నాడో ఆవిడకు అర్థంకాలేదు. ఆమె ఈయనదగ్గరికొచ్చి "ఈ వేళ ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నారు? స్నానంచేయరాదూ?" అన్నది.

సూర్యారావు ఉలిక్కిపడి "ఏం? ఎందుకు చేయను" అంటూ ఇంట్లోకి వెళ్లాడు. ఆయన తువ్వాలు చుట్టుకొని ఇరవై నిమిషాలయినా రాకపోయేసరికి సత్యవతి ఇంకా ఆశ్చర్యపోయింది. కోడలిని పిలిచి కుంపటి విసరమని చేతిలోఉన్న విసినికర్రఇచ్చి తాను భర్తగదిలోకివెళ్లింది. అక్కడ సూర్యారావు తువ్వాలుచుట్టుకొని కుర్చీలో కూర్చుని ఏదో దీర్ఘాలోచనలో పడిఉన్నాడు.

"అదేమిటండీ ఈ వేళ ఏదో కొత్తగా ఉందేమిటి మీతరహా? ఏమిటంతఆలోచన?" అని అడిగింది సత్యవతి.

"మీకు హిందీ వచ్చునాఁడీ?"

"నహీఁ."

* * *

"మీ పేరేమిటండీ?"

"మా తాతగారి పేరేనండి."

పోతుకూచి యజ్ఞేశ్వరశాస్త్రి
(నల్లగొండ)

సూర్యారావు కొంచెం కంగారుతో "ఏమీలేదు పద" అని స్నానానికి బయలుదేరాడు.

"ఏమిటో చెప్పండి. నాకు చెప్పటానికేం?"

"ఏమీలేదని చెప్పలేదూ?" అని సూర్యారావు చకచకా బావిదగ్గరకు వెళ్ళాడు. ఎంతచలిలోనయినా ఆయనకు చన్నీళ్ళ స్నానమే అలవాటు.

సత్యవతి, రెండోకోడలు లలిత కాఫీనీళ్ళు కాస్తున్నారు. పెద్దకోడలు సుందరి దొడ్లో పాలుపితుకుతోంది. ఇంతలో బావిదగ్గర "ధన్" మని పెద్ద చప్పుడవడంతో సత్యవతి, లలిత కంగారుగా దొడ్లోకొచ్చారు. సుందరి పాలచెంబు నేలమీద పడేసి "అత్తయ్యా మామయ్య జారిపడ్డారు" అని అరిచి బావిదగ్గరకు పరుగెత్తింది. అప్పుడే పెరట్లోకి వచ్చిన సత్యం, మొహం కడుక్కుంటున్న గోపాలం మురళి అందరు బావిదగ్గరకు పరుగెత్తారు.

సూర్యారావు జారిపడటంతో స్పృహ తప్పింది. "అయ్యోయ్యో యిదేమిటండీ" అంటూ సత్యవతి భర్తను ఏడుస్తూ, అటూ ఇటూ కదిపింది. సూర్యారావు కళ్ళు తెరవలేదు.

"నాన్నా, నాన్నా" అంటూ కొడుకులు తండ్రిని కదిపారు.

సత్యవతి "అయ్యో, ఇదేం ఖర్మమండీ? పొద్దుటనుంచీ ఈ పరధ్యాన్నం ఏమిటి? ఇప్పుడీ విపరీతం ఏమిటే?" అని పెద్దపెట్టున ఏడుపు మొదలు పెట్టింది. ఆవిడతోపాటుగా మిగిలిన ఇద్దరు ఆడవాళ్ళు ఏడుపు సాగించారు.

సత్యం "మీరు కొంచెం నోరుమూసుకొని మెదలకుండా ఉండండే" అంటూ వాళ్ళను కసురుకొని తండ్రి ముఖంమీద చన్నీళ్ళు చల్లాడు. సూర్యారావు కొంచెం అటూ ఇటూ కదిలాడు.

"గోపీ, మురళీ, నాన్నను ఇంట్లో పడుకోబెడదాం" అంటూ సత్యం మిగతా ఇద్దరి సహాయంతో సూర్యారావును ఇంట్లోకి చేర్చాడు. "జారి పడటంవల్ల కొంచెం స్పృహ తప్పింది. గోపీ నువ్వువెళ్లి డాక్టరు వెంకటనారాయణగారిని పిలుచుకురా" అన్నాడు.

పదినిమిషాలయిన తరువాత సూర్యారావు కదిలాడు, కళ్ళు తెరిచాడు.

"ఏమండీ, ఏమైంది? ఎట్లావుంది?" అన్నది సత్యవతి ఆదుర్దాతో. కొడుకు ఆదుర్దాతో చూస్తున్నాడు.

"నాన్నా ఎట్లా ఉంది?" అన్నాడు సత్యం.

మురళి కూడ ప్రశ్నించబోయాడు. ఇంతలో సూర్యారావు అందరివంకా

గాభరాగా చూస్తూ "ఏమిట్రా అంటున్నారు? నాకేమీ వినపడటం లేదే?" అన్నాడు.

అందరికీ ఒకసారిగా షాక్ తిన్నట్లయింది.

"అదేమిటండీ వినపడటంలేదూ?"

"అదేమిటి నాన్నా..."

"సత్యం ఇదేం ప్రారబ్ధంరా బాబూ..."

"నాన్నా ఇదేమిటీ?"

"ఏమిటి అంటున్నారు? నాకేమీ వినబడటం లేదే?" అన్నాడు సూర్యారావు ఖంగారుగా.

"ఇదెక్కడి ప్రారబ్ధమండీ. పొద్దున్నే లేచి ఎవరిమొహం చూశామో? అయ్యో ఇదెక్కడి విపరీతం?" అంటూ సత్యవతి కళ్లు తుడుచుకొన్నది.

ఇంతలో గోపాలం డాక్టరును తీసుకొచ్చాడు. సత్యం డాక్టరుగారితో "చూడండి డాక్టరుగారూ ఎంత ఘోరం జరిగిపోయిందో. కాలుజారిపడ్డారు, స్పృహ తప్పింది. చెముడుకూడా వచ్చినట్లుంది" అన్నాడు.

గోపాలం నిశ్చేష్టుడయ్యాడు "నాన్నకు చెముడొచ్చిందా?" అన్నాడు.

జరిగిపోయిన దురదృష్టకర సంఘటనను గురించి ఎవరైనా ప్రస్తావిస్తే ఆడవాళ్ళకు క్షణంలో పిలిచినట్లుగా దుఃఖం పొంగుకొస్తుంది. గోపాలం మళ్లీ ఈమాట అనగానే సత్యవతి పెద్దగా ఏడుస్తూ "అవునురా బాబూ! ఎంత ప్రారబ్ధంరా" అన్నది.

డాక్టరుగారు సూర్యారావును పరీక్షచేశాడు. "అల్లా జారిపడటంవల్ల బహుశా గూబకు దెబ్బతగిలి ఉంటుంది. ఆసుపత్రికి తీసుకురండి. వివరంగా పరీక్షచేసి ట్రీట్‌మెంటు ఇస్తాను" అని విజిటింగ్ ఫీజు తీసుకొని వెళ్లాడు.

ఇంట్లో ఎవరిముఖంలోనూ కళలేదు. ఎవరూ ఏపనీ చేయకుండా నిస్పృహతో ఉన్నారు. సూర్యారావు ముందుగదిలో పడుకొన్నాడు. సత్యం తండ్రిని ఆసుపత్రికి తీసుకువెళ్ళటానికొచ్చాడు. అతను సూర్యారావు చెవిదగ్గర గట్టిగా "నాన్నా, డాక్టర్‌గారు చెవి పరీక్షచేయించుకోడానికి ఆసుపత్రికి రమ్మన్నారు. బయలుదేరు" అన్నాడు.

"ఆయనదగ్గరకు మళ్లీ వెళ్ళటం ఎందుకురా? డబ్బు దండుగ. గవర్నమెంటు ఆసుపత్రికి వెడితే సరిపోతుంది" అన్నాడు సూర్యారావు.

ఇంతలో సత్యవతి భర్తదగ్గరకు వచ్చి ఆయన చెవిదగ్గరకు వంగి "ఆయన ఆస్పత్రికే వెళ్ళరండి. డబ్బుకేమిటి? గవర్నమెంటు ఆసుపత్రులలో సరిగా పరీక్షచేయరుటగా?" అన్నది.

"నీకు తెలియదు, నువ్వూరుకో. అసలు సత్యం పనిమానుకొని నాతో రావటం ఎందుకు? మురళి వస్తాడులే" అన్నాడు సూర్యారావు.

"అది కాదండీ"......

సూర్యారావు కొంచెం విసుగుతో ఆమె మాట మధ్యలోనే "మురళిని పంపించమని చెప్పానా? సత్యంవస్తే దుకాణంగతి ఏమిటి!" అన్నాడు కోపంగా.

"అమ్మా, ఆయనచెప్పినట్టే జరగనియ్యి. ఇంకొకళ్లు చెబితే వినిపించుకొనే పద్ధతి ఆయనకు ఎప్పుడూ లేదుగా" అన్నాడు గోపాలం.

తండ్రితో మురళి ఒక్కడే హాస్పిటలుకు బయలుదేరాడు. కాని అరగంటలోనే తిరిగొచ్చాడు. సత్యవతి కొంచెం గాభరాతో "ఏరా ఏమిటి? ఏమయింది? ఒక్కడివే తిరిగొచ్చావేం? నాన్నగారేరీ?" అని అడిగింది.

"ఏమీలేదే. నాన్న కళ్ళజోడు మరిచిపోయ్యారుట. తీసుకురమ్మని పంపారు. ఇంకా పరీక్ష జరగలేదు" అంటూ కళ్ళజోడు తీసుకెళ్ళాడు మురళి.

రెండు గంటల తరువాత సూర్యారావు మురళి ఇంటికివచ్చారు. సత్యవతి ఆదుర్దాగా కొడుకును "ఏరా ఏమయింది? డాక్టరు ఏమన్నాడు" అని అడిగింది.

"ఇందాకా కళ్ళజోడు తీసికెళ్ళేసరికే పరీక్ష అయిపోయిందట. మెడ్రాస్ నుంచి 'హియరింగ్ ఎయిడ్' తెప్పించుకోమని డాక్టరు చెప్పారని నాన్న చెప్పాడు" అన్నాడు మురళి.

ఆ మధ్యాహ్నం భోజనాలయిన తరువాత సత్యవతి సూర్యారావు దగ్గరికొచ్చి, ఆయన చెవిదగ్గరకు వంగి గట్టిగా "ఏమండీ, ఆ డాక్టరు చెప్పినవేవో కొనుక్కోరాదూ?" అన్నది.

సూర్యారావు "అవి ఎంతవుతాయో నీకేమయినా తెలుసా? అయిదొందలు! అంత డబ్బు తగలెయ్యటం ఎందుకే? హోమియోపతిలో ఇటువంటివాటికి ఫస్టుక్లాసు మందులుంటయ్. అవే వాడితే సరి" అన్నాడు.

ఆరాత్రి భోజనాలదగ్గర సూర్యారావు చెవుడు ప్రసంగమే వచ్చింది. సత్యం తల్లితో "ఆ 'హియరింగ్ ఎయిడ్' ఈయన ఎందుకు కొంటాడే? డబ్బు ఖర్చుపెట్టవద్దూ? ఈయన సంగతి మనకు తెలియనిదేముంది?" అన్నాడు పరిహాసంగా.

అన్నయ్యమాటలకు గోపాలం కొద్దిగా నవ్వి "బాగా చెప్పావురా. ఇబ్బందులుపడ్డాసరే ఆయన డబ్బు ఖర్చుపెట్టటానికి లక్షసార్లు ఆలోచిస్తాడు. ఏం చేస్తాం? ఆయన తత్వం అంతే" అన్నాడు.

సూర్యారావు అన్నంతింటూ తలెత్తాడు. ఆయనకు కొడుకుల మాటలు వింటూంటే వళ్ళు తెలియని కోపం వచ్చింది. ఆ క్షణంలో, తాను ఇప్పుడు కావాలనే, వీళ్ళ నిజస్వరూపాలు తెలుసుకోవాలని చెవిటివాడిగా నటిస్తున్నానని గుర్తుకు రాకపోయినట్టయితే అక్కడో చిన్న సైజు యుద్ధకాండ జరిగిఉండేదే. ఆయన చూపుల్లో, కళ్ళలో, ముఖంలో ప్రత్యక్షంగా కనిపిస్తున్న కోపం మటుకు ఎవరూ చూడలేదు...

(ఇంకా ఉంది)

గుణాము పొదుపు
లక్షలాదులు నుపయోగించు
సాధారణాము పాకెట్లు తీపు ఉప్పు
నంజనగూడు పండ్లపొడి
I.D.L.ఔషధయుక్తమైనది: పండ్లసంకటములను అణచును
నమ్మకమైన ఆయుర్వేద ఔషధములు
అల్‌మంత్రె — నరముల బలవృద్ధి టానిక్
ఉజ్జ్వాలా — ఆరోగ్యమును వృద్ధిపరచును
బృంగామలక తైలము
సోల్ ఏజంట్లు: యునైటెడ్ కె.సర్.మదరాసు.1. హైదరాబాద్, విజయవాడ, బొంబాయి.19
నంజన్‌గూడు ఔషధములకు ఒక టవునుకు ఒక స్టాకిస్టును ఆహ్వానించెదము.

తినడానికి భయమా?
హ్యాలెట్స్
మిక్శ్చర్
భోజనం తరువాత కల్గే కడుపు
నొప్పికి సుస్థిరముగా నివారణ
కలుగును.
ఏ. జె. హ్యూలెట్ & సన్ (ఇండియా)
ప్రైవేటు లిమిటెడ్
86/A వయనియప్ప నాయక్ స్ట్రీటు, మద్రాసు-3